

Programkriterier for landstrøm

Søknadsfrist 16. mars 2018 kl. 15.00.

Formål

Bruk av landstrøm bidrar til økt energieffektivitet og reduserte klimagassutslipp når skip ligger ved kai. Økt tilgjengelighet til landstrøm i norske havner vil bidra til at fartøy bygges eller tilpasses slik at de er tilrettelagt for tilkobling. For å realisere en slik markedsendring tilbyr vi investeringsstøtte til etablering av landstrømanlegg i norske havner.

Dette er en endringsprosess som vil gå gradvis over lengre tid. Enova vektlegger derfor det langsiktige potensialet for bruk av landstrøm i denne utlysningen basert på hvor mange anløp havnene har, hvilket effektbehov fartøyene har og hvor lenge de ligger ved kai. Det er ikke en forutsetning at fartøyene er tilrettelagt for landstrøm per i dag.

Virkemiddel og støttenivå

Virkemiddel: Investeringsstøtte.

Støtten under dette programmet dekkes av:

- EFTAS overvåkinsorgan ESAs godkjenning 232/16/COL
 - Støtten kan utgjøre inntil 75 prosent av godkjente prosjektkostnader

Se beskrivelser av unntaksbestemmelsene på siden www.enova.no/esa.

Kvalifikasjonskriterier

Søker

1. er havneeier og/eller andre aktører som ønsker å etablere landstrømanlegg i norske havner. Støtten gis til den som skal investere i landstrømanlegget.
2. kan samarbeide med andre, og det vil være mulig å søke samlet for flere havner eller samlet om flere anlegg i samme havn. Samme kai med tilhørende anløpsstatistikk kan imidlertid ikke inngå i flere søknader samtidig.

3. må kunne dokumentere at hun har på plass de nødvendige økonomiske forutsetninger for å kunne gjennomføre prosjektet. I dette ligger at virksomheten må ha tilstrekkelig kapital til sin normale drift og tilstrekkelig finansiering av det omsøkte prosjekt.

Prosjektet

1. må bygges i henhold til gjeldende landstrømstandarder (se tekniske krav) og driftes langsiktig.
2. skal være allment tilgjengelig for betjening av alle teknisk tilpassede skip.
3. kan gjelde både nyetablering og utvidelse av eksisterende landstrømanlegg. Dersom en søknad gjelder utvidelse av eksisterende anlegg bes søker ta kontakt med Enova på landstrom@enova.no før søknaden sendes inn. Kombinasjonsanlegg for lading/landstrøm kan også søke støtte. Anlegg som kun er ment for lading, ta kontakt via landstrom@enova.no for nærmere informasjon om andre aktuelle tilbud.
4. skal være ferdig utbygd og i drift innen 1. desember 2019. Forsinket idriftssettelse kan føre til at støtten trekkes tilbake eller at tildelt støtte reduseres, jfr. Generelle regler for støtte fra Energifondet.

Tekniske krav

Søker står fritt til å spesifisere landstrømanleggene, men alle landstrømanlegg som mottar støtte under denne utlysningen skal tilfredsstillende følgende standarder:

- Høyspentanlegg skal tilfredsstillende NEK IEC/ISO/IEEE 80005-1 Utility connections in port – Part 1: High Voltage Shore Connection (HVSC) Systems – General requirements
- Lavspentanlegg skal tilfredsstillende NEK IEC/PAS 80005-3 Utility connections in port – Part 3: Low Voltage Shore Connection (LVSC) Systems – General requirements

Det er søkers ansvar å til enhver tid forholde seg til standardene slik de fremstår som utgitt og offentlig tilgjengelige, samt å sikre at utbygging og drift skjer i henhold til gjeldende regelverk.

Hurtigkoblinger er i dag ikke spesifikt omtalt i standardene, men kan være avgjørende for å få et godt utbytte av et landstrømanlegg til skip med korte anløp. Dersom et landstrømanlegg skal betjene rutegående samband, og det kan begrunnes at spesialtilpassede hurtigkoblinger utenfor standardene vil gi økt bruk og reduserte kostnader for havnene uten å påvirke sikkerhet og pålitelighet negativt, kan også disse aksepteres. Behovet for løsninger utenfor standard må særskilt begrunnes, og dokumentasjonskrav knyttet til sikkerhet og pålitelighet vil øke.

Strøm til landstrømanlegget må komme fra strømmettet eller fornybar kraftproduksjon, som sol- og vindkraft.

Prosjekter som faller utenfor denne utlysningen

Dette støtteprogrammet er rettet mot offentlig tilgjengelige havner som laster og lossrer skip. Aktører som ønsker å etablere landstrømanlegg kun rettet mot skip i opplag/dokk etc. (skip «out of service») kan ikke få støtte gjennom dette programmet.

Noen industrihavner som ønsker å etablere landstrømanlegg kan passe inn under støtteprogrammet «Energi- og klimatiltak i industri og anlegg». Dette er særlig relevant for industrihavner som betjener én eller få industrikunder, og der kundene har god kontroll over skipstransporten. Slike havner kan ikke få støtte under landstrømutlysningen. Ta kontakt på landstrom@enova.no for nærmere informasjon og for å avklare grensetilfeller.

Aktører som ønsker å etablere landstrømanlegg i forbindelse med ny virksomhet og som ikke har historikk for skipsanløp i 2017, faller også utenfor denne utlysningen. Unntaket er dersom landstrømanlegget skal betjene bekreftede rutesamband. Kopi av bindende avtaler må i så fall legges ved søknaden for å dokumentere dette. Med bekreftede rutesamband menes skip i faste ruter som med tilstrekkelig sikkerhet kan dokumentere drift i driftsperioden på 3 år.

Rangeringskriterier

Godkjente søknader vil rangeres etter kWh-potensialet til landstrømanlegget målt opp mot hvor mye støtte det er søkt om. Søknadene rangeres etter størrelsen på denne brøken:

Omsøkt støtte/kWh-potensial

Jo lavere brøk jo høyere prioriteres søknaden

kWh-potensialet er et estimat for landstrømanleggenes leverte energi, forutsatt at alle anløpende skip i 2017 som potensielt kan betjenes av standarden, kobles til landstrømanlegget. Både norske og utenlandskflaggede fartøy i nasjonal og internasjonal fart kan inngå i anløpsstatistikken.

Elementene er definert som følger

1. med effektbehov menes fartøyenes gjennomsnittlige effektbehov ved kai. Det beregnes som gjennomsnittlig effektbehov per skip multiplisert med fartøyenes potensielle tilkoblingstid i havn, summert for alle anløp av relevante fartøy i løpet av ett år. Effektbehovet kan estimeres ved hjelp av tre ulike metoder (se metoder for beregning av kWh-potensial lenger ned i teksten).
2. med skipsanløp av relevante fartøy menes de skip som anløp havnen i løpet av 2017 og som potensielt kan betjenes av det/de landstrømanlegg det søkes støtte til. Ved en vurdering av hvilke skip som potensielt kan betjenes av anlegget vil søker måtte ta utgangspunkt i skipenes effekt-, spennings- og frekvensbehov, samt relevant landstrømstandard og hvilke skip som kan betjenes av den/de relevante kaiplassene. Skip som er ute av drift kan ikke inngå i anløpsstatistikken og i beregningen av kWh-potensiale. Dersom statistikkgrunnlag for skipsanløp i 2016 benyttes, så skal dette særskilt begrunnes. Dette kan være aktuelt dersom det i løpet av 2017 foregikk arbeid i havnen som la vesentlig begrensning på anløpene det året. Enova vil i hvert tilfelle ta stilling til hva som kan godkjennes.
3. med fartøyenes potensielle tilkoblingstid i havn menes normalt fartøyenes liggetid i havn, fratrukket ½ time for tilkobling. Dersom landstrømanlegget vil være spesielt tilpasset fartøy med kortere tilkoblingstid kan andre anslag for tilkoblingstid benyttes. Dette må i så fall dokumenteres.

Det kan ikke beregnes høyere kWh-potensial enn slik at landstrømanleggene/tilkoblingspunktene utnyttes mer enn 90 prosent av tiden.

Skip er i dag i varierende grad frekvensfleksible eller tilpasset 50 og 60 Hz. Med mindre søker kan dokumentere at den anløpsstatistikken havnas eller kaiens kWh-potensiale er beregnet ut fra kan betjenes av 50 Hz, vil Enova gjøre en skjønsmessig reduksjon av kWh-potensialet med 1/3 for de anleggene som kun bygges med 50 Hz. Dette for å ta høyde for noe av merkostnaden ved å tilpasse anlegget også for 60 Hz og redusere sannsynligheten for at det bygges anlegg som ikke har den fleksibilitet som er nødvendig for å betjene dagens og fremtidens fartøy.

Statistikkgrunnlaget må dokumenteres, og Enova vil kunne etterspørre utfyllende dokumentasjon. Det er viktig at søknader likebehandles, og Enova vil kunne bearbeide og tilpasse innlevert tallgrunnlag for å bidra til at søknadene blir sammenlignbare. Om det kommer flere søknader som baserer seg på samme anløpsstatistikk, vil Enova måtte kunne gå i dialog med søkerne for å avklare statistikkgrunnlaget og eventuell overlapp mellom søknadene. Dette vil være et unntak fra Enovas normale regler for konfidensialitet.

Om søknaden gjelder utvidelse av eksisterende anlegg, vil kWh-potensialet beregnes med utgangspunkt i hvilke nye skip det utvidede anlegget kan betjene. Dette vil beregnes som ovenfor, men fratrukket kWh-potensialet for det eksisterende anlegget. kWh-potensialet brukt i tidligere søknader som får støtte under landstrømprogrammet kan ikke gjenbrukes i nye søknader – for eksempel om utvidelser av landstrømanlegget.

Metoder for beregning av kWh-potensial

Enova ønsker mest mulig realistiske tall for skipenes gjennomsnittlige effektbehov (og dermed landstrømtilkoblingens kWh-potensial), men tar hensyn til at statistikkgrunnlaget i havnene varierer. Derfor aksepteres det flere måter å beregne skipenes gjennomsnittlige effektbehov på. Metode 1 nedenfor vil være den mest presise, Metode 2 og 3 er basert på sjablongverdier som bevisst er konservative. Bruk av metode 1 vil normalt gi høyere kWh-potensial enn metode 2, og metode 2 høyere potensial enn metode 3. Metodevalgene i teksten nedenfor henviser til excelarket «Mal for beregning av kWh-potensial» som finnes i søknadssenteret. For alle tall som brukes for å beregne kWh-potensial må kilder dokumenteres. Relevante kilder kan være forbruksavlesninger/fartøyslogger for konkrete fartøy (metode 1) og havnelogger eller AIS-data (metode 2 og 3).

- Metode 1: (søker kjenner skipenes faktiske energiforbruk ved kai) i de tilfeller der skipenes reelle gjennomsnittlige effektbehov er kjent, bør metode 1 benyttes der man oppgir disse spesifikke og kjente tallene. Tallene må være basert på avlesninger under realistiske forhold, utskrifter av logger, etc. og det må fremkomme av dokumentasjonen hvordan tallene er innhentet. Det understrekes at det er skipenes gjennomsnittlige elektriske effektbehov som skal oppgis ved typiske driftstilstander i den relevante havnen, ikke makseffekter ved spesielt tunge operasjoner.
- Metode 2: (søker kjenner anløpende skips størrelse og type, men ikke skipenes energiforbruk ved kai) i de tilfeller havnelogger inneholder registreringer over hver skipstype og skipsstørrelse, men der skipenes effektbehov er ukjent, skal metode 2 og tabell over sammenheng mellom gjennomsnittlig effektbehov og skipenes bruttotonn/gros ton for ulike skipstyper benyttes.
- Metode 3: (søker har ikke loggført skipenes størrelse, men kjenner skipstyper og liggetider) i de tilfeller der havnen ikke har loggført skipenes størrelse skal man bruke metode 3 med sjablongverdier for ulike skipstypers gjennomsnittlige effektbehov ved kai.

Om man har varierende kunnskap om anløpende skip, kan metodene ovenfor kombineres for å beregne totalt kWh-potensial. Hvilken metode som benyttes for hvilke skip og hvordan beregningen er gjort må komme tydelig frem i dokumentasjonen.

Krav til driftsperioden

Landstrømanlegg som etableres med støtte fra Enova skal være i drift og i samsvar med forutsetningene i utlysningen i minst 3 år etter driftsstart. Dersom avvikling skjer før denne tiden, eller

at anleggene ikke driftes som forutsatt i utlysningen, kan Enova kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt.

Tilfredsstillende driftskvalitet er et krav for tildeling av støtte. Landstrømanlegget skal fungere som forutsatt minst 97 prosent av tiden, og tilskuddsmottaker skal årlig rapportere på følgende parametere:

- Antall tilkoblinger per tilkoblingspunkt og total energimengde (kWh) overført summert for perioden
- Driftsavvik med årsak, responstid ved avvik og nedetid for anlegget per hendelse og summert for perioden

Fremdriftsrapportering

Støtte utbetales etterskuddsvis hver sjette måned basert på fremdriftsrapporteringene. Enova kan betale ut inntil 50 prosent av totalt tilskuddsbeløp underveis. Resterende beløp vil utbetales etter godkjent sluttrapportering når landstrømanlegget er ferdigstilt, og i drift. Dersom kontraktsforpliktelser brytes i utbyggings- eller driftsperioden, kan Enova kreve å få tilbakebetalt hele eller deler av støttebeløpet.

Sluttrapportering

Det skal leveres en teknisk sluttrapport og revisorgodkjenning av prosjektrengskapet. I tillegg skal det leveres en egenerklæring der støttemottaker bekrefter og signerer på at anlegget er bygget iht. utlysningens kriterier og søknaden innsendt til Enova. Ved sluttrapportering skal det også dokumenteres at anlegget er bygd iht. gjeldende landstrømstandard. Selv om prosjekteier får utbetalt støtten i sin helhet ved godkjent sluttrapportering, er ikke dette å anse som en formell bekreftelse på godkjent anlegg. Enova vil kunne gjennomføre kontroll av anleggene i hele driftsperioden på 3 år, og dersom avvik avdekkes kan det medføre tilbaketrekking av hele eller deler av tilsagnet. Det vises for øvrig til «Generelle regler for støtte fra Energifondet».

Betingelser for støtte og godkjente kostnader

Dette er en konkurranse hvor ikke alle prosjekter kan få støtte. Se også dokumentet «Virkemiddel Investeringsstøtte». Dersom det er motstridende opplysninger i utlysningsteksten og «Virkemiddel Investeringsstøtte» vil førstnevnte ha forrang.

Prosjekter som har mottatt støtte under dette programmet kan ikke i ettertid endres på en måte som reduserer prosjektets konkurransevne uttrykt i støttebeløp/kWh-potensial (tildelingskriteriet). Eventuelle endringer av prosjektet må godkjennes skriftlig av Enova før endringer iverksettes. Om prosjektendringer medfører at anleggets beregnede kWh-potensial reduseres, vil støttebeløpet reduseres proporsjonalt. Tilsvarende vil støttebeløp reduseres om rapporterte prosjektkostnader blir lavere enn forutsatt i søknaden.

Krav til søknad og obligatoriske vedlegg

Alle punkter i «Mal for prosjektbeskrivelse» skal fylles ut. Søknaden skal inneholde nødvendig informasjon for at Enova skal kunne vurdere om utlysningens krav er oppfylt. En egen sjekklister for søknaden ligger i søknadssenteret, denne skal fylles ut ved innlevering av søknad.

Følgende dokumenter skal vedlegges søknaden:

- Prosjektbeskrivelse iht. mal (egen mal godkjennes ikke)
- Beregning av kWh-potensial iht. mal (må leveres i excel-format)
- Dokumentasjon av kWh-potensial (regneark må leveres i excel-format)
- Årsrapport for 2016 inkl. noter og styre- og revisjonsberetning
- Evt. andre vedlegg søker ønsker å legge ved for å tilfredsstille dokumentasjonskravene i søknaden (regneark må leveres i excel-format)

Vesentlige mangler i dokumentasjon eller opplysninger vil føre til at søknaden avvises. Vi understreker at alle vedlegg beskrevet ovenfor skal sendes inn og være komplette. Maler for prosjektbeskrivelse og kWh-potensial kan ikke erstattes av egne maler/dokumenter eller endres.

Frister og tidsplan

Søknadsfrist er 16. mars 2018 kl. 15.00. Enova planlegger å gi tilsagn innen 1. juli 2018.

Spørsmål knyttet til programutlysningen sendes til Enova på landstrom@enova.no. Spørsmål og svar, samt supplerende opplysninger som er relevante for andre søkere vil fortløpende offentliggjøres på www.enova.no/landstrom. Selve utlysningsteksten vil ikke bli endret underveis, men eventuelle spesifiseringer eller endring av kriterier vil fremkomme gjennom spørsmål og svar, og disse vil derfor være en del av utlysningen. Dersom det er motstrid mellom opplysninger gitt i spørsmål og svar og denne utlysningsteksten, vil førstnevnte ha forrang. Frist for innsending av spørsmål knyttet til denne utlysningssrunden er 7. mars 2018 og svar vil være lagt ut innen 9. mars 2018.

Om du ønsker å bli varslet per epost når det legges ut ny informasjon (f.eks. spørsmål og svar) om utlysningen, kan du melde din interesse på landstrom@enova.no.

Innsendelse av søknaden

Søknad sendes inn via Enovas elektroniske søknads- og rapporteringscenter som dere finner på www.enova.no. Velg skjema knyttet til programmet «Støtte til landstrøm».

Har dere søkt eller mottatt annen offentlig støtte til prosjektet?

Søker er forpliktet til å opplyse om det er søkt annen offentlig støtte til prosjektet. Dersom dette er tilfelle, må vi ta stilling til om samlet støttenivå vil ligge innenfor det lovlige støttenivået i statsstøtteregelverket.

Samme tiltak vil ikke kunne støttes av både Enova og Nox-fondet. Det skal opplyses hvis det er søkt om støtte til samme tiltak fra Nox-fondet.